

U današnje predavanje naša Sanja nas je uvela kroz postanak planinskih gorja. Sedam glavnih dijelova, ili ploča, koji tvore Zemljinu koru, guraju se preko Zemljine kugle brzinom rasta nokta, ali silom koju ljudski um ne može pojmiti. Ploče su u stalnom kretanju, dodiruju se, sudaraju ili razdvajaju, pucaju i lome se, pri čemu se neki dijelovi izdižu, a neki spuštaju stvarajući tako uvijek novi reljef. Brda, doline i živi svijet koje danas vidimo samo su „trenutna“ slika u beskonačnom nizu slika koje se neprestano izmjenjuju od postanka planeta do današnjih dana.

Kad se oceanska ploča podvuče pod kontinentalnu, njezine stijene se počinju taliti jer bivaju gurnute u dublje, toplije dijelove zemlje, a dio tih rastaljenih stijena pretvara se u niz vulkana na površini. Tako nastali vulkani tvore lanac mlađih planina, poput Anda na zapadnoj obali Južne Amerike. Sudarom dviju kontinentalnih ploča nastaje nabrano gorje, poput Himalaje i Appalachi.

Dok sile u unutrašnjosti Zemlje stvaraju nove planinske lance, postojeće planine u svijetu polako nestaju zahvaljujući eroziji i gravitaciji.

Naučili smo da se planinska gorja sastoje od različitih vrsta stijenja. Stijene mogu biti magmatske ili eruptivne, sedimentne ili taložne i metamorfne ili preobražene. Sedimentne stijene čine više od 3/4 površine kopna i glavnina sedimentnih stijena planinskih lanaca je morskog podrijetla, što ukazuje da su današnje planine morale biti dio morskog dna u geološkoj prošlosti. Gnajs!

U drugom dijelu predavanja sa Sanjom smo proputovali kroz visoka gorja. Započeli smo sa visokim planinama u susjedstvu (Julijske i Kamniške Alpe, Karavanke, Maglič, Čvrsnica, Prenj, Vran, Durmitor, Prokletije). Nakon susjedstva nastavili smo putovati kroz Europu kojom dominiraju Alpe, čiji su najviši vrhovi Mont Blanc, Monte Rosa, Matterhorn, Jungfrau, Grossglockner. Među europskim planinskim lancima ističu se još Pirineji, Apenini, Karpati i Dinaridi i najviši vrh Europe je Elbrus na Kavkazu.

Putovanje je nastavljeno prema najvećim planinskim gorjima svijeta. Himalaja s najvišim vrhom svijeta Mount Everestom iliti Chomolungmom iliti Sagarmathom te još 13 vrhova viših od 8000 metara, Kordiljeri, Ande s najvišim vrhom Aconcaguom, Kilimanjaro...

Video materijali koje nam je Sanja pustila su nas "povukli" u ljepotu gorja i uzbuđeni iščekujemo visokogorske ture ovo ljeto.

U posljednjem dijelu predavanja kroz snimljene intervjue naši visokogorci su nam podijelili svoje iskustvo ekspedicija. Mia (Kilimanjaro) , Antonija (Mont Blanc) , Goran (Ararat) i Frane (Denali) hvala vam što su nam oči zasjajile i što ste na pojačali žudnju za lutanjem planinama.

Tonći Kovačević

